GAZETA
DE TRANSILVANIA.

ANUL (Къ преаналта воіе.) AL IX-LEA.

Nro 3. *Brashov, 7. Januarie.* 1846.

Gazeta de Трансілванія ші Фóіеа пентрѣ мінте, іnімъ ші літератѹръ аѣ прецѣл пе ан ан Алтрег 8 (24 дóзечерї) арџінт, іар пе ѕн жѹмѣтате ан 4 ф. арџінт. Препетерація се поате фаче ла тоате к. к. дерегѣторіїле де поштъ, іар ан Іашї ла DD-лор N. ші Хр. Георгіѣ ші ан Бѹкерещї ла D. Іосіф Romanов.

АРТІКОЛ ПРЕГЪТІТОРІѢ.

Аіептърї пентрѣ Бънат.

Вара din анѣл ачеста трекѹ ші съ перdѹ ан петърџініта вечіе, ші ноі бънъценії німіка фъкърът, лѹкраръм, саѣ adaoсерът фолосълуї de комѕн, тъкар кът вреo пóътате ан тімплатъ ан ачестеа пърцї маї алес атінгътоаре de наџіonалітате, аѣ алт чева фъкънd кѹноскът пѹблікълуї ромън; пѕ: пентрѣ къ de ші пѕ не липсеск пѹџінї літерацї, дъпшії окѹпацї фііnd къ алте греѣцї, гріжеск пѹмаї de персóнъ, касъ ші фамілія са, наџіonалітатеа лъсънdѕo ѕрсітеї. — Ноі преоџімеа кѣт съ аратъ прімъвара анѣкът карії ан котро, ѕнії ла кóрпеле плѣгълуї, ла сап, ла кóсъ, кърътъръ, тріерї ш. а.; — ѕнії окѹпацї къ пегаџеторіа domestiкъ, алцїї пе ла търгѹрї къ септъмъніле съптем ан трѣ атъта ръсфіраџї, кът ѕнії маї пѕ ар ші кънd е dѹminekъ саѣ сървътоаре, de пѕ ар авзі клопоtѹл маре вътънd спре zioa сфінцітъ. — Тótѹл маре вътънd спре zioa сфінцітъ. — Тótѹл маре вътънd спре zioa сфінцітъ. — Тó

трѣ чеде черѣте а фі, ва ші вжърърі, гълчеві ші алтеле. — Де ва петрече тімпъл кѣ фачереа предічелор дягріжінд пентрѣ дяпродъчереа моралълві, десрѣдъчінареа рѣтъцілор ші повъцъіреа кътре вънътъці кѣм дя кѣвънтърі, аша кѣ есемпле пъртърії сале, пѣ ва авеа кѣ че ащепта атеазъзі пентрѣ пѣтріре шчл. —

Дя о кърцере де врео доі анї прін газета сървеаскъ din Пеща съ іпіръ мълці артікулї кѣ ацеріме десвъторї асвпра стърії преоцещї, кѣм есте ші кѣм с'ар къдеа съ фіе, ка маї кѣ скампътате съ'ші плінеаскъ даторіпца кіемърії сале. Dніі дарѣ зіче аѣ, кѣмкъ пѣмаї прін о дяввнътъціре а ачестії стърі ар пѣте вяпта, ші ачесте дóї цевърі ръмасѣ дя келтвръ, дятърінd кѣ дакъ преоцімеа ар фі дяввнътъцітъ ші сігвръ дя плата са, де німіка алта ар дягріжі, пѣмаї де а цесе дявъцътърі ші а дявъца попорвл лор дя кредінцат. — Дела вніі вені дятребареа, óре есте де лінсъ дяввнътъціреа преоцілор, арътънd кѣ ші вънъ азі аѣ фост ші сънт преоці авуці, дар ачеле вяціне ісвоарѣ де вепітърі пѣ ле кѣмпъніаѣ вине? — Пре ачещіа кѣ мълте докѣментърі дї ресторнаѣ, арътънd кѣ е де лінсъ; дясъ де вnde? ачі ера кѣ греѣ а десвлві. Еміръ дарѣ zевї де планврі, парте прін редвчереа преоцілор, парте авгаіа съ се дяпартѣ песте тоатѣ комвнітатеа, — алцій цінтіаѣ ла фондвсвл націонал че ар фі съ стеа песте дóї міліóне в., ші каре ар требві съ се трагъ де свѣ манінплація кълвгърілор, съ се чеарѣ сокота ші свѣ алтъ оареш-каре ківерпісіре съ се ашеze, din а кървіа фолос апоі съ се плътеаскъ преоцімеа. — Dніі іарвшї арътаѣ ла вепітърі ле тънъстірілор че ар требві съ пѣ се ръсіпеаскъ пѣмаї пентрѣ кълвгърі, чі съ се пвіе свѣ о сокотъ ші ківерпісіре адеръ; кълвгърілор че пъzеск тънъстіреа съ лі се деа атъта кът ар пѣтеа тръі, отепещe, дар пѣ дявзікаці ш. а., апоі прісосвл съ се дяпартѣ дятре епіскопі ші преоці ші съ се шеаргъ гребтатеа конвенціеі dintre попор. Ачестеа дясъ афларѣ ші маї мълці контрарї ші ръмасерѣм кѣм ам фост, дясъ дя сперанца конгресвлві дорїт. —

1. Декетвріе 1845.

Dн преот ротъneск dintre дóї епархії.

TRANCILVANIA.

Аізd. Адвнареа тріместралъ а повіліmеі din комітатвл Бълградвлві де жос дя 29. Дек. — Nѣ пот інтереса тоате адвнъріле тріместрале а тътворор цінътърілор саѣ провінціоарелор Трансілванієі пе тоцї чітіторії поцрії; дар комітатвл ачеста — ші ал Клежвлві кам даѣ топвл дя патріа поастръ ші пѣ одатъ се дятъмплă а да де аічі лъкърърілор вн дяфрептарїѣ тъіеторіѣ маї адънк.

Дятре маї мълте пѣнтърі а ле десватерей дясемнът пѣмаї ачестеа: Е кзпоскът, кѣ ротъnії din сатвл Чертес дя тареа лор простіе де а пѣ ші алеце дятре о леце саѣ алта, саѣ де а се фаче вnелте вnві преот інтересат, саѣ которва фамілії маї кѣ вазъ, саѣ вnор шоптірі стрѣіне, дякъ паінте пе ла а. 1813 ста кѣмпъніцї дятре вніре ші невніре. Епіскопіа вніть, карea прімісе дявоіреа челор маї мълці de a се вні, атъсърат лецеї дямпъртещі кѣ дакъ преѣ a се десвні съ цііе есамевл dormatik де шесе септъмънї, апоі съ поатъ ретрече, пе семпе кѣ е сілітъ а ръмънé статорнікъ пе лънгъ ачеа леце; дар сътенії пѣ воіа а щі de ачеаста. Ла 1823 се денвмі дя касса ачеаста о комісіе, карea пѣ іспръні німік; — маї тързіѣ врмѣ алта, апоі прочес, апоі келтвіелі, апоі іатъ аместекареа — пѣ щім кѣм — а комітатвлві дя ачеастъ касъ релецеоасъ, тот фъръ нічі вн ревлтат. Къчі адікъ комітатвл воіеще а тъпа дясвш о комісіе ла фаца локвлві, іар к. гвверп пѣ сфере ачеаста, декларвнd, кѣ а скоате комісіе ар фі дрептвл съѣ. Ачеаста е стареа пе скърт а чертеі Чертесепілор, кърор пе семпе ле плаче а се черта кѣ анії ші веаквл. — Nѣ кѣмва асемепеа кавсъ с'ар пѣте тъіа прін о фръцаскъ трансакціе а респектівелор епіскопії? Nѣ кѣмва вн бърват кѣ вазъ ар пѣте дяпъчві ші лініщі пе ачеї оамепї непрічепвцї, карії дела пас дяколо пѣ маї вѣд німік, ка прін оарва лор дяпъреkере съ пѣ маї къшѣпе атътеа неплъчері вnелї стъпънірї кѣм ші комітатвлві, ші de алтъ парте вякърїе непріетінілор. —

Adóa десватере преа дясемнатъ а пѣмітвлві комітат атінсе кавса Кроацієї, прімінd адікъ de квъ хотърърea комітатвлві Пещей, карea се пвблікасе пе ла тоате комітателе кѣ адаос, ка тоате съ чеарѣ дела дяпъратвл касареа тътворор хотърърілор дієтеї кроатіче din Nоемвріе а. тр. Графвл Dominік Телекі декларѣ кѣ ачест прілеж, къ дѣшпъніїле каре с'ав арътат дя Кроація асвпра магіаріствлві с'ар траце дела гвверп (azzі коло! ?). Маї мълці тъделарї din опозіціе, din ачеіа варонїі Dionicie ші Стефан К. ші Карол Z. ворвірѣ дя ачелаш дяцелес, ші партіда Фейшпавлві п'авѣ че фаче, чі свфері а се хотърѣ о репрезентаціе кътрѣ рецеле. Dóї газете din патріе M. és J. ші Sieb. Вote фак ачі рефлексіа, къ ар фі маї вine съ мътвръм ъптеіѣ ла вша касеі поастре. Аша дявацъ ші дячеле Веллінгтон пе аї съі. — С'ав маї ворвіт ші деспре вшвраеа че с'ар кѣвені а се фаче дя оарешкаре прівінце вієцілор лъкъіторї; дар Múlt és Jelen adaoгъ, къ оамепії пе ла поі се дявоіеск вякърошї ла тоате кътеѣ чер платъ din пѣнга челор че хотърѣск.

Mediaш, 28. Дек. в. Не аічі дякъ п'апет еарпъ. Дя 1. Дек. в. дячепѣ о пінце вінішор, карea дясъ кърѣнd се топї; акът тімпвл е посоторѣт. — Ротъnії поцрії аѣ ші дячепат а спвне анекдоте шóде пентрѣ поїі колоніщі дела Віртетверга.

Ам чітіт сокотеліле Блажвлві пвблікате дя Np. 103 а Газетеі. Преа вine аці фъкът кѣ леацї пвблікат; пѣмаї вгаці де сеамъ, кѣ сътеле семінаріѣлві сънт сокотіте пѣмаї дя валѣтъ*), іар пѣ дя топетъ конвенціопалъ ка челелалте.

*) Къторѣм дя оріпінал ші сънт кѣ адевърат пѣмаї дя валѣтъ. Ped.

БЪЛГАРІА.

Чопград. Де ші маі тързіѣ, тотъш скоатем ші ноі ачеа щире атът де адевъріть, къ ла адънареа тріместралъ а комітатълві Чопград цінътъ din 16. пънъ ла 23. Дек. ла 17 консерватівіі къ лібералії о лъаръ ла бътъліе ші доі din консерватіві фъкъръ ѣчіші, іар алцій маі мълці се ръніръ греў. Ачеста лок е рецепераціе? — —

ЦАРА РОМЪНЕАСКЪ.

Бъкърещі, 27. Дек. Пъвлікъл постръ літерар ші школастік дела 5. Дек. лъкоаче се афлъ лотр'о мішкаре плъкътъ. Ла zioa лъсетатъ ачі ла колецівл сф. Сава се серъ аніверсареа патронълві сф. Сава. Корпвл професорілор адънат ла D. клъчер Н. Поеларѣ шезъ ла ва дежва стрълъчіт а la fourchette. D. діректор лъкінъ лотрѣ теторіа ръносатълві Георгіе Лазар каре маі ънтеі дете імпълсъл ла Цара ромънеаскъ де а се лъвъца цінцеле ромънеще ла школле ромънещі, ва імпъле, каре ла ачеле тімпврі атът де греле, атът де прегнанте, ла тоці ómenіі пъцін кредінчоші, славі ла ънцер се пъреа пеете пътінцъ. Dвпъ маса D. діректор Поеларѣ пропвсе о лістъ de свбскріпціе пентрѣ рідікареа славі монвмент ачелві бърват ромън лъкъркат къ меріте марі пентрѣ ачеастъ патріе пóъ тътврор скътпъ ші дълче. D. діректор свбскрісе маі ънтеіѣ дóъзечі галвені ші dвпъ Dвмпеалві фіекаре професор dвпъ пътеріле сале. Съта се съі пеете вна свтъ галвені. Nъ é нічі о лndоіалъ, къ ші алці оамені аї літерелор ші кредінчошії пріетіні аї школалелор ші а літератврєї націонале вор щі прецві ачеастъ пропвнере а Длві діректор атът de патріотікъ ші атът de потрівіть ші вор адаоце а спріжіні плавл лн фапть, лнкът пеете пвцін колецівл сф. Сава се ва фълі къ ва монвмент, прекът Европа токта акът кавтъ а пвне марелві реформатор de школле Pestalozzi.*) Феріче de попорл, каре ажвнце съ щіе прецві пе вървації съі мартірі тъкар dвпъ моарте; ачел попор аре віацъ мълтъ лн сіне, ел ва вівé ші ва лнфлорі. — —

*) Чіне аѣ фост Георгіе Лазар? Веzі Кърієрл ромънеск дела а. 1839 ші Фóіеа пентрѣ мінте, інімъ ші літератврѣ дела а. 1840 Nр. 6 ші 7. Ped.

МОЛДАВІА.

† Іаші, 24. Дек. Адънареа постръ цінералъ есте съ се deскідъ лн Іанъаріе. Тот кам не атъчі се ащеаптъ ачі ші D. Дашкоф консълял цінерал рвсеск дела Бъкърещі. — — Кътева кореспондінце привате дела Паріс не лнкредінцеазъ, къ Решід-паша с'ар фі деклярат лн фаворъл прінціпателор Молдавіеї ші а Църєї ромънещі, фъгъдвінд къ лн фінкціа са ва да donezі де інтересъл че хрънеще пентрѣ есістінца політікъ а ачестор прінціпате. Ел аѣ фъгъдвіт dіпломатіеї францезе ші о плъкътъ ші певътъмътоаре котивнере а вnор педвтерірі лн Ромъніа. — Дела Константінопол ні се скріе, къ ако ло каѣса мъпъстірілор лнкінате с'аѣ редещептат din ноѣ ші се мънъ къ мълтъ серіосітате; dар німінї нв поате превedea вnde не ва скоате; десткл къ пънъ лн ачест мінвт еа рътъне тот атърнътоаре пентрѣ патріле ностре. Ноі de ачеаста нв не тірът, чі маі вълтос не чвdім de гроаса пепъсаре ші трвндъніе а вnора dintre ноі, карії нъмаі атвнчі свеарѣ ші цінъ, кънd лі атінці ла інтересъл лор пропріѣ; еі нв вѣd сърачії, къ орі че інтерес ал патріеї é стрінс легат къ ал фіекърві партікълар, каре де н'ар авé патріе, нв щіѣ че іар маі ръмънеа.

Стареа газетелор ностре ромънещі дела Іаші се поате вedé din анвнцеле че въ алътер*). Архіва къ депъртареа Длві маіор М. Когълніческ ла Паріс не маі мълтъ врете лнчетъ къ ал доілеа том. Ea ласъ о вредникъ кліропоатъ а солієї сале лн Магазінвл історік пентрѣ Dачіа, каре се пвблікъ ла Бъкърещі.

— Боала de віте лн Молдавіа контені, ръспънd нъмаі ла трєі локврі керъціреа несъвършітъ; dар лн Бесарвіа тот маі domнеще ші é театъ, ка нв кътва лнгецънd Прътвл прін рът воіторі інтересаці съ фіе лъцітъ ші dінкоаче; пентрѣ каре гввернвл постръ ші слободзі порънчі пре'нгріжіторе.**)

*) Веzі колоана din крмъ. Ped.

**) О порънкъ din ачестеа се ва ретінърі dвпъ Фóіеа сътеанъ лн Nр. крмъторіѣ. Ped.

АВСТРІА.

Віена. Лн 30. Дек. п. сеара сосі лмпъратвл Рвсіеї лн ачеастъ къпіталъ а лмпъратълві Австріеї, dар нв трасе лн Бърг вnde ера ащептат, чі інконіто свят пвмеле „граф Романов“ мерсе лн оспелвл графълві Medem.

Лн 29. Дек. мърі аічі репвмътвл ші de тоці ібвітвл бърват колопелвл Біраго, афлъторіѣл нóеї сістеме de подърі ші пвнці остъщі dвпъ о боалъ греа de патрѣ лвні лн ал 53-леа ан ал віецеї сале.

Chronicâ strâinâ.

Франца. Паріс. Лн 27. Дек. deскісе рецеле катереле Францеї лн персóъ. Не ла 1 чеас dвпъ amіazі пе вн тімп фоарте фрвмос карета рецелві порні din кърціле Tuileriilor петрекът de гарделе націонале, de гарда мънічіпалъ ші de драгонї; рецеле ера лн вніформъ de колопел (овріст) а гарделі націонале, патрѣ прінці фіі аї съі ал лсоціа. Лъдовік Філіп de ші вътрън трекът de анї 70 се вedea а фі фоарте съпътос. Dвпъ че інтрѣ лн салъ, се ащезъ пе тров, пофті пе адънаре а вedea, апої рості кввънтвл de тров къ глас апъсат, de ші нв аша пълцат ка алтеорі. Пентръле кввънтълві атінг: Адміністрація din лвнтрѣ, анвме клъдіріле челе мъреце; стареа фінанцелор, зікънd къ се лндреаптъ мълт; політіка пъчеї цінерале къ адаос, къ дела тоате пътеріле европене лі пін ші іаѣ пенѣт асігърърі de пачe ші de

пріетініе ші къ ачеастъ політікъ а пъчеї цеперале карєа се пъстреазъ пънъ астъзї ва адъче одатъ свєніре де чінсте гвєрнълвї съъ; пріетінїа къ рецїна Британієї ші ампъратата Амкредере асігвраръ репортърї вине ші стрінсе пентръ амвеле тронърї ші статврї; — къларєа рвшінатълвї негоц къ склавї; — Алціръл е атінс къ пвцине квінте де Амкредере шчл. шчл. — Ла челе доъ локврї, вnde ера атінсъ політіка пъчеї, квінтеле рецелвї фъсеръ прекъртате къ віватврї.

Мълці афлъ квънътъ де трон преа сек: анвме Constitutionelul афлъ, къ рецеле пъ помені де Сіріа німік, аша нічї де Мароко ші де Авд-ел-Кадер ам Мароко, нічї де тратате пе'нпліните, нічї де пъкатълъ коръвіілор франдозещї ам марєа де la Plata din Америка меридіоналъ, нічї де еспедіція дела інсъла Мадагаскар, нічї де треаба че ва фі фъкът D. Росі ам Рома, нічї де чертеле дінтре вніверсітате къ клервл ш. а.

35 редакторї де а газетелор ліберале сав реформътоаре амчепръ а цінеа адънърї ші сфътвірі фоарте серіоасе асвпра міжлоачелор де амвънътъцірі ам патріе къ ажторівл тіпарівлвї. „Кврієрвл франдоз," „Котерцвл," „Націоналвл," „Демократіа пачіфікъ," „Реформа" ш. а. кътева став ам капвл ачестор сфътвірі.

Паріс, 30. Дек. D. Sauzet фъ алес президент ам камеръ, пріп каре опозіція пердъ фоарте мълт. — Солвл Марокан сосі аічї ам 28. Дек. Че ом паів; ел се міръ де тоате къте вede; дар ші прадъ ла презентърї. —

Британіа маре. London, 27. Дек. Міністерівл се ре'нтрецї, ші акът сбо́ръ фаїма, къ Сір Роверт Пеел неапърат ва пропвне щерцерея леціlор де бъкате, къчї аре а се теме мълт маї пвцін декът маї наінте. Дела Америка сосі квънътвл прецідентвлвї Полк, пріп каре дескіде камереле репвблічеї; ăn квънът песпсе де лънг. Тот че е маї інтересант квпіпd америцъніле асвпра Британієї din прічіна цінвтърілор нъміте Орегон, дакъ ачеаста пъ'л ва пъръсі де вънъ воіе. Прекът се афлъ міністерівл Британієї п'аре нічї о фрікъ din партеа ачеаста; пе семне щіе чева че ноі пъ щім. — —

Італіа. Рома, 21. Дек. Ръсвпете дънъ вісіта ампъратълвї Ніколае. „Вніверсвл" ші „Жврналвл де Десватерї" аў маї мълте щірї партікларе деспре амтълнірea ші ворвірea ампъратълвї Рвсієї къ папа Ромеї. Дънъ ачеле се спвне, къ вътрънвл понтіфіче ар фі грът къ о сімплітате маіестатікъ дар дърероасъ деспре тоате пріговніріле католічілор ам Рвсіа; апоі квnd ампъратвл zice къ пъ с'ар кввені а кредe ла тоате вещіле din жврнале, апъкъ тотдеодатъ пе вътрънвл де мънъ; ір ачеста пъ пердъ тімпвл, чі лї ащерnъ ніще документе, din каре адевървл се лътврі фоарте біне, адъогънd ші din граїв, къ леці отенещї вътъмътоаре с'ар пътеа скімба, ір челе дътnезеіещї пъ. Тоцї ворвеск къ бъкріе де карактервл ампъратвлвї, каре аскълтъ ші прімі къ лініще дескоперірї де адевърърї ші аввзврї, прекът п'аў маї кътезат алт мъріторів аї спвне ам фацъ.

Рвсіа. Петерсвврг, 9. Дек. Ам зілеле ачестеа ва сосі аічї Mamad-Хап сол страординар ал Персієї. — Че кавтъ ачеста ла Рвсіа? Nъ се щіе.

Е квноскът, къ Статвл Рвсієї аре вепітврї марї дела вевтврї спіртвоасе. Ачестеа съпт а се регъла дела 1847 ам коло ампр'ăн кіп маї потрівіт. (Газ. внів.)

РЕДАКЦІА АЛБІНЕЇ РОМЪНЕЩІ.

Пъшінd къ анвл вііторъ 1846, ам ал XVIII., а ампъінцъреї ачестеї Газете, Редакція се сімте датоаре а мъртврісі ам пъблік а еї адънкъ ші ніе квнощінцъ кътръ амналтвл гвєрнъ, ші віневоіторії авонаці пентръ протекція ші ажторвл къ кареле аў амвръцошат ам ачест кърс de анї газета, чеа амтъіъ ам лімва ромънъ.

Аша прекът дела врзіреа фоіеї, Редакція лвптъндвсе къ мії de греът̆ъці, недеспърціте de фіе-каре пóъ амтрепріndере, пъ с'аў дескражат din ан ам ан а се амгріжі de а еї амделінїре, пентръ лвмінареа, амделетнічірea ші фолосвл четіторілор еї, деасемене дореще ші ам ачест ан вііторъ а адопта оаре-каре новъ амбънътъцірі.

Пре лънгъ ачесте, лвънd аміnte къ пъблікаціile de котерцъ сеаў de алте амщіінцърі, че се тіпъреаў ам колóнеле газетеі, пъ інтересеаў пе фіе-каре четітор, кънd деспре алтъ парте комерціанції ші спекълаторії пъ афла ам ачеле колоне de ажвнс матеріе пентръ а лор інтересврї, редакція аў хотърът а деспърці дела газетъ, ампревнъ къ тітлвл de комерціалъ ші пъблікаціile de ачел фелїв, ші а амтролока ачесте пріп ампъртъшірea лістеї ръпосацілор капіталієї, ір пентръ тóте авізе ші амщіінцърі de інтересврї а пъблікa о фоае сзплементаръ ші спеціалъ.

Астъ тъсвръ, каре респvnde ла невоіле комерціанцілор din Іаші, Галаці ші din алте піаце de негоц, дела 1. Іанваріе вііторv 1846, се ва пвне ам лъкраре пъблікареа de о амadінсъ фоаіе, амтітълатъ:

МЕРКЪРІВЛ ІАШІЛОР.

Сеаў авізврї деспре комерц, індвстріе ші агрономіе шчл., ам 4., че ва еші ам фіе-каре Меркврї сеаў дънъ мълцімеа матеріеї, амкъ ам о зі а септъмънеї. Прецвл не ан ва фі ăn галвен.

ПРЕЦВЛ БЪКАТЕЛОРЪ АМ БРАШОВ.

Ам вані de валътъ. Іанваріе 16. к. п.

		Фр.	Кр.
Гълеата de гръў кврат		9	30
— — — de міжлок . . .		8	24
— — съкаръ		5	30
— — кукврвz		4	48
— — орz		4	—
— — овъс		2	24

РЕДАКТОР: ГЕОРГІЕ БАРІЦ. EDITOR: IOAN ГЪТТ.